

Kulturdepartementet

Pb 8030 Dep
0030 OSLO

Dato: 18.06.2013

Vår ref: åos/68/2013

Deres ref: 13/1010

Høringuttalelse - NOU 2013:4 Kulturutredning 2014 - Norsk scenekunstbruk

Norsk scenekunstbruk mener utvalget har gjort en god og bred analyse av kulturpolitikken og de utfordringer den står ovenfor. Vi stiller oss bak utvalgets definisjon av kjerneverdiene demokrati, rettferdighet og mangfold som skal ligge til grunn for kulturpolitikken. Det er et godt og tydelig grep å gi et lokalt kulturløft, samtidig som den statlige kulturpolitikken legger til rette for å løfte frem innholdet i de allerede eksisterende infrastrukturene.

I denne høringsuttalelsen vil vi fokusere på punktene som omhandler formidling av scenekunst og komme med konkrete tiltak for å øke tilgjengeligheten av dans og teater i hele landet. I tillegg har vi innspill på organiseringen av Den kulturelle skolesekken. Vi henviser for øvrig til Norsk teater- og orkesterforenings høringsuttalelse for en bredere dekning av hele scenekunstfeltet.

1. Bygge på eksisterende infrastruktur (kap 11.3.2 og 11.3.4)

Utredningen fokuserer på formidling, kvalitet og kompetanse; kjernen i Scenekunstbrukets virksomhet. Vi er glade for at utvalget har sett at Scenekunstbruket som nasjonal aktør i Den kulturelle skolesekken har hatt en betydelig rolle i økningen av det landsdekkende scenekunsttilbudet for et yngre publikum og oppfylt rollen vi har blitt pålagt.

Scenekunstbruket er den største formidleren av scenekunst i Norge og vårt repertoar hadde i fjor et publikum på 272.200 barn og unge, fordelt over 18 fylker. Gjennom vår formidling og Den kulturelle skolesekken sørger vi for kulturelt medlemskap uavhengig av bakgrunn og bosted.

Når kulturutredningen peker på behovet for økt innhold og formidling til de ulike kunst- og kulturarenaen, ønsker vi å synliggjøre at Scenekunstbruket kan være en viktig aktør i dette. På samme måte som vi har utviklet vår formidling til barn og unge gjennom Den kulturelle skolesekken, vil vi komme med et konkret tiltak for å utvikle formidlingsnettverket til kulturhus og andre arrangører i hele landet, hvor også voksne er målgruppen. Nettverket bygger på vår eksisterende formidlingsstruktur som bruker de eksisterende forvaltningsnivåene, uten å etablere nye ressurskrevende og kostnadsdrivende administrasjoner eller institusjoner.

Gran og Røyseng (2012:33) reiser spørsmålet om

"modellen med at produksjon, formidling og scenehusdrift er uløselig sammenkoblet (kan) bety at formidlingsarbeidet blir skadelidende? Kan andre modeller bidra til at formidlingen av scenekunst blir mer spisset og dermed mer treffsikker?"

Scenekunstbruket står for en modell som er tydelig på formidlingsperspektivet. Vi produserer ikke scenekunsten selv, men formidler den. Vi er opptatt av å opprettholde et klart skille for å kunne stå fritt i forhold til hva som formidles gjennom vår ordning utfra kvalitetshensyn og medvirkning i arrangørleddet.

Det er viktig å understreke at dette ikke bare dreier seg om ren formidling av et scenisk uttrykk, men et helhetlig og sammensatt nettverksarbeid med arrangørene, deriblant kulturhusene. På den måten økes kompetansen på scenekunst, og gode relasjoner med både arrangør og kunstmiljø utvikles, og lokal publikumsinteresse etableres. **Nøkkelen i et slikt formidlingsarbeid er å skape et eierforhold, motivasjon og engasjement blant de som lokalt skal stå for repertoarvalgene overfor sitt publikum.**

Dette er det landsdekkende arbeidet Scenekunstbruket har lyktes med i formidlingen til det yngre publikum. Vår formidling baserer seg i dag på forvaltningsnivåene fylker og kommuner. Siden de fleste kulturhus i landet er eid av kommunene, ser vi en mulighet i å utvide vår refusjonsordning/arrangørstøtte slik at kulturhusene direkte kan programmere dans og teater på sine scener utfra vårt repertoar. Og med det, kunne motta inntil 50% refusjon gjennom vår arrangørstøtteordning. Det er en klar sammenheng mellom midlene vi har til refusjon og antall publikum. Refusjonsordningen bidrar til større volum i scenekunsttilbudet over hele landet, samt gir rom for fleksibilitet, mangfold og regionale tilpasninger.

Med Scenekunstbrukets økende internasjonale fokus, vil det i årene fremover også være tilgang til å formidle et mer internasjonalt repertoar på de ulike arenaene – og med det øke mangfoldet av scenekunstproduksjoner.

Forslag til tiltak:

Norsk scenekunstbruk får midler til å gjennomføre et prosjekt over tre år (2014-2016) hvor det inngås avtaler med utvalgte kulturhus fordelt over hele landet, som dermed vil inngå i Scenekunstbrukets formidlingsnettverk i samarbeid med vårt eksisterende fylkesnettverk og deres kommuner.

I prosjektet vil vi ha årlige nettverkssamlinger for arrangørene og invitere til samarbeid med relevante nasjonale og regionale institusjoner i utvidelsen av vårt formidlingsnettverk. Det er viktig å bidra til publikumsbygging på kulturhusene, samt øke interessen generelt for dans og teater i hele landet. Her vil vi bidra til å utarbeide felles strategier i formidlingen, samtidig som lokale forhold tas hensyn til. Riksteatret og de nasjonale og regionale scenekunstinstitusjonenes kompetanse på bl.a. informasjonsarbeid, produksjon, formidling og ulike kunstuttrykk, må også trekkes inn her, i tillegg til de etablerte scenekunstkompanienes brede erfaring på feltet.

Et slikt prosjekt bygger på eksisterende strukturer og vil dermed ha lite administrative konsekvenser for oss. **Med en styrking av vår arrangørstøtteordning, genererer man samtidig mer midler direkte til scenekunsten, øker tilbudet og kompetansen i kulturhusene, skaper flere kunst- og kulturarbeidsplasser og ikke minst – når et større og bredere publikum over hele landet.**

2. Den kulturelle skolesekken (kap 11.16)

Vi er glade for at utvalget viet Den kulturelle skolesekken (DKS) god plass. DKS er etter Scenekunstbrukets mening det viktigste kunst- og kulturprosjektet for barn og unge som er satt i gang i nyere tid. På scenekunstheltet har satsningen på DKS ført til en formidabel økning i antall barn og unge som får oppleve de forskjellige scenekunstuttrykkene.

Sekretariatets rolle

Vi mener at formidlingsstrukturen i DKS er forbilledlig bygd opp i forhold til et nedenfra og opp prinsipp. Et av funnene når man ser på organiseringen av DKS er at samordningen i liten grad skjer gjennom autoritet, maktutøvelse og standardisering, men heller gjennom gjensidig tilpasning

av oppgaver og informasjon. Dette mener vi er en styrke – og en god form for desentralisert styring som ivaretar og tillater lokale tilpasninger.

Samtidig har Scenekunstbruket også etterspurt en tydeligere rolle for det nasjonale sekretariatet, som kan bidra til bl.a. bedre koordineringen og kommunikasjonen innad i nettverkene, ta forskningsinitiativ, få mandat med hensyn til bl.a. rettighetsproblematikk og honorarforhandlinger. Et slikt sekretariat bør i større grad bygge internasjonale nettverk og ikke minst ha ressurser til å drive et tydelig informasjonsarbeid for å øke kunnskapen og synligheten rundt Den kulturelle skolesekken for det brede lag av befolkningen.

Plassering av sekretariat

I en styrking av sekretariatet, har utvalget drøftet tre mulige modeller for plassering. Scenekunstbruket mener at sekretariatet fortsatt bør ligge under Norsk kulturråd, som har ansvar for de fleste kunst- og kulturuttrykk. Derfor støtter vi alternativ 1). Vi mener det er viktig at et sekretariat er plassert i nær tilknytning til det profesjonelle kunstfeltet – med alle kunstuttrykk representert. De senere år har Kulturrådet bidratt med midler, økt oppmerksomhet og satt fokus på utfordringer på alle kunstfelt for barn og unge gjennom Kunstløftet. Vi ser en naturlig kobling av slike sjangerovergripende prosjekt og arbeidet med DKS, og ønsker at dette arbeidet skal styrkes.

Mens utvalget synes å stille seg åpne for de to første alternativene, anbefaler de ikke alternativ 3). Scenekunstbruket er enig i at en modell der sekretariatet legges til Rikskonsertene eller en annen nasjonal aktør innenfor ett kunstfelt, vil føre til en uklar rollefordeling og en ubalanse mellom de ulike kunstområdene, samt mellom Rikskonsertene og de øvrige nasjonale aktørene.

Scenekunstbruket mener at det er viktig å styrke samspillet mellom UKM, kulturskolene og Den kulturelle skolesekken, men samtidig ta vare på de tre ordningenes særegenheter slik som utvalget påpeker. Vi anbefaler allikevel ikke en samlokalisering, som skissert i alternativ 2). Sekretariatet vil da kunne miste den tette kontakten med det profesjonelle kunstfeltet, som vi mener har en viktig forankring mht. plassering i Kulturrådet. I tillegg vil Kulturrådet i seg selv kunne miste en viktig bestanddel som handler om fokuset på barn og unge i den profesjonelle kunsten.

Forslag til tiltak:

Sekretariatet for Den kulturelle skolesekken styrkes administrativt i Kulturrådet. Det må bli tydeligere koblinger mellom ulike prosjekt, som Kunstløftet og Den kulturelle skolesekken, for å styrke kunstfeltet i sitt arbeid med å produsere kvalitetsmessig god kunst for et yngre publikum.

Avslutningsvis

Vi opplever at Scenekunstbruket som nasjonal aktør på scenekunstfeltet, og måten vi er organisert på, har vist seg som et godt fungerende formidlingsnettverk som forener kompetanseutvikling og kontaktflater mellom arrangørene og kunstfeltet.

Som den nasjonale aktøren i Den kulturelle skolesekken har Scenekunstbruket gitt scenekunst for en yngre målgruppe høyere status. Vi har satt i gang en rekke tiltak for å øke kompetansen, både med tanke på innhold og formidling, blant annet gjennom vår webTV-kanal 'kanalscenekunst.no' hvor vi i tillegg til forestillinger, legger ut relevante foredrag og samtaler om scenekunst, samt vår årlige scenekunsthøst Showbox. Showbox er i dag Norges største scenekunsthøst med fokus på barn og unge, og den tiltrekker seg festivalgjester fra både inn- og utland. Vi har også latt de unges stemme bli hørt gjennom prosjekter som SUS – Scenekunstbrukets unge stemmer.

Scenekunstbruket skal være en samarbeidende organisasjon, for på den måten styrke fokuset på barn og unge. Et viktig mål for Scenekunstbruket er at vår modell kan bygge ned grensene mellom

det frie scenekunstheltet og institusjonene gjennom samarbeid og gode formidlingsstrukturer.

Scenekunstbruket formidler profesjonell scenekunst til alle deler av Norge, uavhengig av hvor den er produsert og uavhengig av målgruppe og arena.

Vi er derfor glade for at utredningen påpeker at det er tilført for lite midler i scenekunstformidlingen, og håper at Scenekunstbruket blir sett som en god modell også videre – for å nå ut til hele befolkningen med profesjonell og kvalitetsmessig god scenekunst.

Med vennlig hilsen
Norsk scenekunstbruk

Janne Langaas
styreleder

Ådne Sekkelsten
daglig leder